

Kızım ve Ekonomi I : Başkasının parası kolay harcanır ya da mülkiyetin önemi

2011-11-28 01:53:07

Benim iki tane kızım var. Biri 10 diğeri 7 yaşında. Her baba gibi onlara aşığım. Onlarla vakit geçirmeyi çok seviyorum ve bunun için her fırsatı değerlendiriyorum. Birlikte geçirdiğimiz anlarda bazen beni çıldırsalar da, çoğu zaman çok eğleniyorum. Hatta öğreniyorum. Öğrendiklerimin bir kısmı da ekonomi ile ilişkili. Alın size örnek.

Büyük kızım ilkokula başlayıncaya kadar para mefhumu ile pek ilişkili değildi. Çünkü parayla satın alacağı bir şey yoktu. İhtiyacı olan her şeyi ona biz alıyorduk. Ancak ilkokula başladığı yılın yazında her şey değişti.

Yazları ailece şehir dışındaki evimize gideriz. Ben, genellikle balkonda oturur, bir şeylerle uğraşırım. O yıl da diğerlerinden farksızdı. Bir şey hariç. Küçük kızım süratle eve giriyor. Sonra yine hızla evden çıkıyor. Sonra eve elinde bir dondurma ya da ağzında bir sakızla geri dönüyordu. Ben de 'herhalde annesi ya da bir komşu alıyor' diye düşünüyor ve durumu önemsemiyordum. Ancak sonra bir şey daha fark ettim. İçeride ufak tefek alışverişler için kullandığımız bozuk para kabı da hızla boşalıyordu. Bozuk para ihtiyacım olduğunda evde yana yakıla aranıyordum.

Bir gün yine elinde dondurmayla eve gelen kızımı durdurdum ve dondurma için parayı nereden bulduğunu sordum. 'Dolaptaki kaseden' dedi. Şimdi herşey anlaşılmıştı. Kızım o yıl sadece alışverişin değil, kolay paranın da tadını almıştı. Ona şöyle dedim: 'Bir daha o kaseden para almak yok. Ben sana her hafta 5 lira vereceğim. İstedığın gibi harca. İster sakız al ister dondurma. İster hepsini bir günde bitir, istersen biriktir. Ama bir daha seni oradan para alırken görmeyeceğim.' Bu konuşmadan sonra ona 5 lira verdim.

Bu konuşmanın ardından bir hafta geçti. Ben olayı unuttum gitti. Bir gün kızım yanıma geldi. Elinde bir 5 lira sallıyordu.

- Ne oldu kızım? dedim.
- Bugün günlerden ne? diye sordu.
- Pazartesi.
- Bugün, ne günü?
- Ne günü?

– Harçlık günü. Hani sen bana demiştin ya her pazartesi sana 5 lira vereceğim diye.

Hatırlamıştım. Sözümü tutmam gerekiyordu. Çıkardım 5 lira verdim. ‘Peki’ dedim.

– Geçen hafta verdiğim 5 lira ile ne yaptın?

– Hiçbirşey almadım. Biriktirdim, dedi.

O günden sonra kızımın dondurma alışverişlerinin gözle görülür şekilde azaldığını ve kendi parasını daha dikkatli harcadığını farkettim. Bugün hala harçlık günü pazartesidir. Kızım parasını hala çok dikkatli harcar.

Kızım ile yaşadığım bu olayın özel mülkiyetin önemine ilişkin güzel bir örnek olduğunu düşünürüm. Konu ile ilgili bir örnek vermem gerektiğinde hep bu olay aklıma gelir ve sıklıkla anlatırım. Dinleyenlerin de hoşuna gider. Bu yüzden bir çok kişi, hiç görmemiş olmalarına rağmen karşılaştığımızda ‘kızınız hala parasını dikkatli harcıyor mu?’ diye sorar.